

Katalog over populære energibesparelsesaktiviteter i småbørnsinstitutioner

Kataloget indeholder forslag til:

Kontakt til kommune

Kontakt til institution

Organisering af indsats

Populære aktiviteter

Kontakt til kommunen

Det er vigtigt at finde den rigtige samarbejdspartner i kommunen. Hver kommune har sin egen organisering. Der kan derfor ikke siges noget generelt om, hvor i kommunen de "rigtige" beslutningstagere sidder. Nogle kommuner har en "Miljøafdeling" (den kan hedde forskellige ting), der varetager alle henvendelser – uanset om det handler om energibesparelser rettet imod bygning og anlæg, udskiftning af lyskilder m.v – eller adfærdsændringer.

Ta' telefonen og ring op til kommunen!

Rådgiveren er den person, der kommer "udefra". Det er derfor vigtigt at skaffe sig et godt kendskab til de forskellige forretningsgange, der er i netop den afdeling, man ønsker et samarbejde med. Det er ikke altid, at der er etableret en "Miljøafdeling" eller lignende, der varetager kommunens energipolitiske mål. Det er heller ikke altid, at kommunen HAR en energipolitisk målsætning. I begge tilfælde kræver det, at der laves lidt forarbejde for at finde frem til den rigtige beslutningstager, som også har kompetancen til at indgå i et samarbejde.

Den bedste metode til at få kortlagt kommunens organisering omkring energibesparelser i småbørnsinstitutioner er, at tage telefonen og ringe til det, der svarer til Social- og Sundhedsforvaltningen og bede om at tale med den person, der har ansvaret for den energibesparelsesaktivitet, der skal rådgives om.

Tekniske besparelser

Hvis det handler om rådgivning vedrørende:

Isolering, energiruder, ventilationsanlæg, varmesystemer m.v., så er det "Den der har ansvaret for vedligehold af småbørnsinstitutionernes bygninger og anlæg", der skal kontaktes.

Plan og præsentation skal være kort og præcis!

Uanset om det er politikere, medarbejdere i en forvaltning – eller institutionsledere, der skal kontaktes, så er det altid vigtigt, at man præsenterer sin idé og sit forslag i en kort og præcis form. Det skal være nemt og overskueligt og ikke mindst forståeligt, hvilke økonomiske og miljømæssige fordele / ulemper, der kan være ved den foreslåede aktivitet.

Kontakt til institution

Institutionen

Der kan være forskel på om den økonomiske drift af institutionen ligger decentralt eller centralt. Mange kommuner har dog lagt økonomien til drift ud til decentral forvaltning. I Institutionen er det derfor oftest institutionens leder, der er beslutningstager, når det handler om indkøb af hårde hvidevarer, pumper, energipærer m.v.

I de fleste institutioner opleves hverdagen som travl og der er mange aktiviteter, der skal passes. Alt, hvad der ikke har med det daglige pædagogiske arbejde med børnene at gøre, kan i første omgang let blive opfattet som "uvedkommende". For at institutionslederne skal

tage en henvendelse seriøst, kræver det ofte, at henvendelsen kommer via kommunen.

Adfærd m.v

Hvis det handler om rådgivning vedrørende:

Daglig drift, adfærdsregulering, valg af lyskilder, udskiftning af hårde hvidevarer etc, er det en god idé, at kontakten til institutionslederne sker i samarbejde med én af kommunens medarbejdere – eventuelt i forbindelse med et "områdemøde" eller "ledermøde". Det er derfor en fordel, at tage telefonisk kontakt til "Den der har kontakten til samtlige institutioner, når det handler om drift og pædagogik."

Helhedsorienteret rådgivning og information

For institutionerne er vandbesparelser lige så vigtige som besparelser på el og varme. Det er derfor en fordel, hvis rådgivningen kan omfatte alle tre ressourcer og inddrage affald i de tilfælde, hvor der er behov for det.

Der er stort behov for information og vejledning om energi- og vandbesparende foranstaltninger i institutionen.

Rådgiveren vil derfor blive mødt med stor åbenhed fra de fleste institutionsledere, når først der er skabt den rigtige kontakt. I mange institutioner skal der spares, og alle gode – og gratis / prisbillige – ideer til at spare på energien bliver budt velkommen.

Organisering af indsats

Det er vigtigt, at energibesparelsesindsatsen er godt planlagt – både med hensyn til:

- Information om indsatsen
- Videns- og erfaringsudveksling under indsatsen
- Opfølgning og opbakning under indsatsen
- Indsamling af resultater fra indsatsen
- Synliggørelse af resultater

Ved enhver indsats er det en god idé at have en tovholder, der er ansvarlig for, at alle involverede føler et ansvar overfor den opgave, de er tiltænkt.

En anlægsrelateret indsats f.eks. vedrørende optimering af varme- og ventilationsanlæg kan

forløbe over flere år. Til en sådan indsats kræves der tålmodighed, da der kan være politiske og økonomiske forhandlinger, der skal falde på plads inden indsatsen kan komme i gang. Selv når beslutningerne er på plads, vil indsatsen kræve tid. Det betyder, at det er vigtigt, at organiseringen af indsatsen er på plads, så alle har overblik over forløbet. Hvis indsatsen skal kunne gennemføres, skal der være en "tovholder", der er placeret centralt i kommunens beslutningsproces.

Uanset hvilken indsats der er tale om, skal kommunens og institutionens beslutningstagere

kontaktes, så der kan etableres et samarbejde omkring indsatsen. Hvis der er etableret et særligt forum – f.eks. en miljøafdeling, vil det være relevant at al kontakt og alle aktiviteter tages og planlægges i samarbejde med afdelingens medarbejdere.

Det er samtidig vigtigt at vide, hvilken rolle rådgiveren skal tage. Da det er sparsomt, hvor mange ressourcer, der kan lægges i det forudgående arbejde, vil det i de fleste tilfælde være en god idé, at rådgiveren inddrages, når der er brug for teknisk og faglig viden.

Populære energispareaktiviteter

Kataloget er tænkt som en inspirationskilde og en hjælp til at komme i gang med energispareaktiviteter i småbørnsinstitutionerne.

Indhold i kataloget

Emnerne i kataloget er valgt ud fra samtaler med institutionsledere og rådgivere.

Emnerne afspejler derfor:

De mest populære aktiviteter.

Aktiviteter, der er forholdsvis nemme at gennemføre og hvor investeringen er lav.

Det kan f.eks. være: adfærdsændringer, udskiftning af lyskilder, pumper og hårde hvidevarer.

Aktiviteter, der løser problemer

En lang række af institutionslederne har givet udtryk for, at de har problemer med urindstillinger, automatik på ventilationsanlæg m.v.

Forslag til vidensformidling og erfaringsudveksling

Der er ofte brug for en hurtig vejledning og information, når det f.eks. handler om udskiftning af udtjente hårde hvidevarer eller pumper.

Kataloget giver nogle bud på, hvordan der kan etableres et dynamisk informationsnetværk, som samtidig kræver et minimum af ressourcer.

Energirigtig adfærd

Det unødvendige forbrug skal fjernes

Det handler om, at "slukke lyset", afbryde stand-by-forbrug, lukke køleskabet og stille det på korrekt temperatur, slukke for kaffemaskinen / anvende termokander, slukke for ventilationsanlægget om natten, lukke for vandhanen, skrue ned for varmen ved det åbne vindue, fylde opvaske- og vaskemaskinen helt op og vaske på 40 – 60 grader, slukke for tørreskabet o.s.v.

Det nødvendige forbrug skal være energieffektivt

Køleskabe, lyskilder, varmeskabe, pumper, pc'ere og andet kontorudstyr m.v. bør være de mindst energiforbrugende.

Det kan anbefales, at lave en liste over institutionens energiforbrugende apparater, lyskilder og hårde hvidevarer, så der kan laves en handlingsplan for udskiftning.

Forslag til rådgivning

Der er mange muligheder, så her gives der kun et par eksempler:

- Deltage i et af de periodiske møder, som ledergruppen afholder. På mødet fortælleres om de forskellige unødvendige og nødvendige energiforbrug. For at give institutionens ledere et incitament til at kigge på energiadfærden i egen institution, kan der gives eksempler på besparelser i kWh og i kroner.
- Udlevere informationsmateriale, der er målrettet småbørnsinstitutioner. I materialet kan der gives eksempler på besparelsesmuligheder.
- Tilbyde en gennemgang af en institution – eventuelt med deltagelse af ledere fra 10 andre institutioner.
- Lytte til institutionsledernes behov for information og vejledning og tilbyde opfølgning på et nyt møde - eller tilbyde en gennemgang af en enkelt institution, hvor de aktuelle problemstillinger kan tages op.
- Tilbyde en aflæsning før og efter en ny aktivitet i institutionen, så resultaterne af indsatsen kan synliggøres og diskuteres.

Aflæsning af energiforbrug

Aflæsning af energiforbrug

Det kan være svært at komme i gang med aflæsningen af el- og varmekonsum. Selvom man ikke tror det, så er der flere institutionsledere der ikke ved, hvor målerne sidder – og flere har aldrig prøvet at aflæse energimålere.

Planlægning af opgaven

Aflæsningerne skal indføres i et skema – enten i papirform eller i et edb-program. Der findes flere forskellige programmer, men også et ganske almindeligt regneark kan anvendes. Det er en god idé, hvis programmet / regnearket er indrettet sådan, at institutionslederne kan se tidligere aflæsninger sammen med den seneste – eventuelt i form af en graf.

Det er vigtigt, at dette er planlagt på forhånd og at der samtidig er en plan for, hvem der skal sikre, at institutionslederne får foretaget aflæsningerne.

Forslag til rådgivning

- Samle institutionslederne i én institution. Finde målerne og give instruktion i, hvordan de aflæses.
Det er en god idé samtidigt at udlevere et informationsark, hvorpå målerne er skitseret/vist og "aflæst".
- Foreslå en aflæsning en gang om ugen til at starte med.
Aflæsningen kan eventuelt ske umiddelbart inden det ugentlige personalemøde.
- Gennemgå skema eller program, der skal benyttes til indføring af de aflæste værdier.
- Sørge for at der bliver fulgt op på institutionsledernes aflæsning

Opsamling af resultater og erfaringsudveksling

Det er vigtigt, at de positive resultater samles op og formidles til de øvrige institutionsledere. Det giver et ekstra incitament til at fortsætte aflæsningerne.

Energistyring

Planlægning af Energistyring

Aflæsningerne er det første skridt på vejen til en reel energistyring. Når der er foretaget aflæsninger i et stykke tid og det fungerer nogenlunde, bør der følges op med en dialog om variationer i energiforbruget.

Resultaterne af en energistyring skal kunne synliggøres, så de kan indgå i fremtidige beslutninger om energispareaktiviteter.

Hvis der sammenlignes aflæste energiforbrug imellem institutioner, er det vigtigt, at være opmærksom på, at de ikke kan sammenlignes direkte. Antal af åbningstimer, antal af børn og antal af m² vil være forskelligt – ligesom bygningernes varmeinstallationer og energimæssige standard vil være forskellige.

Forslag til rådgivning

- Institutionslederne samles, evt. i forbindelse med et allerede planlagt ledermøde, og der lægges op til en diskussion om, hvilke informationer aflæsningerne har givet. Til dette kan der anvendes et eksempel fra én af institutionerne.
- Årsager til variationer i el- og varmekonsum diskuteres.
- Hvis det er muligt identificeres ”energislugerne”, og der gives anvisninger til, hvordan energiforbruget kan reduceres.

Det er vigtigt, at institutionslederne får en idé om, at aflæsningerne kan anvendes til at styre energiforbruget i institutionen, og at der derfor kan være penge at spare. Rådgivningen af institutionen kan derfor indeholde:

- Forslag til, hvordan aflæsningerne diskuteres på personalemøder, hvor der samtidig kan snakkes om årsager til variationer i forbruget og diskuteres eventuelle investeringer / ændringer.
- Forslag til ændringer og aktiviteter noteres og indføres i en handlingsplan for investering i energibesparelser.
- Forslag til erfaringsudveksling imellem institutionerne – f.eks. i form af en liste over ”gode energibesparelsesaktiviteter”

Energirigtig adfærd

Inddragelse og ”opdragelse” af børnene.

Det er altid en god idé at inddrage børnene i opgaven ”at spare på energien”. Børnene er gode ambassadører og de sætter en stor ære i at vise, hvad de har lært – og formidler det derfor også gerne videre til forældrene.

For at det ikke skal blive en ”sur pligt” kan man med fordel tilbyde institutionen nogle materialer, der også giver anledning til beskæftigelse og leg. På den måde kan man fastholde institutionens medarbejdere i arbejdet med energibesparelser samtidig med at de får et tilbud om nye aktiviteter til børnene.

Forslag til materialer.

- Sjove klistermærker med ”sluk lyset”, ”luk køleskabet”, ”sluk for pc’eren” o.s.v. Institutionens medarbejdere kan opfordres til at lade børnene være med til at sætte dem op.
- ”Farveark” som børnene kan farvelægge. Farvearkene kan være tilgængelige fra hjemmeside eller udleveres på cd-rom, så de kan printes ud, når der er brug for det.
- En udstilling for småbørn – f.eks. Ole og Mies værelse. Hvad skal være tændt / slukket, når du sover, er vågen, er hjemme, ude at lege... o.s.v.
- Forslag til leg med ”energi”: Det kan være, at lave en vindmølle af papir og en træpind, lege med vand i solen og opleve, at vandet i en vandslange bliver varmt o.s.v.

Der findes i forvejen en masse materiale, som med fordel kan ”genbruges” - f.eks. ”Store Vildfred” og ”Lille Vildfred”, som udgives af Danmarks Naturfredningsforening. I materialet gives der mange gode ideer til leg for små børn. Et andet eksempel er Århus Kommune Værker’s materiale om ”Stendalen”, hvor børnene møder ”Elmo”, ”Varmos” og ”Vanja”. Et tredje eksempel er ”Energiuglekurset” og ”Forsøg med energi”, som kan ses på hjemmesiden: www.skoleenergi.dk

Lyskilder

Sparepærer

Der er stadig myter om, at sparepærer er "mørke", at det tager lang tid inden de lyser rigtigt o.s.v. mange er i tvivl om, hvilke pærer de skal købe for at de er godkendte o.s.v. Samtidig er det ikke alle steder at en sparepære er det bedste valg.

Forslag til rådgivning

Deltagelse i et "ledermøde" er en god lejlighed til information og dialog om forskellige lyskilder.

Det er vigtigt, at have forskellige sparepærer, kompaktlysrør, armaturer med og uden reflektorer m.v. med, så der bl.a. kan gives information om, hvor de kan anvendes – og hvor på lyskilden CE-mærket, elforbrug m.v. kan findes.

Det er en god idé at have et informationsark med, som alle kan tage med hjem til institutionen.

Informationsarket skal indeholde konkret information om, hvor sparepærerne kan benyttes, hvilke armaturer der er de bedste, skal man investere i hf-forkoblinger o.s.v.

På informationsarket kan der desuden oplyses på hvilke hjemmesider, der kan findes mere information – f.eks.

www.energuiden.dk, www.boliglys.dk, www.sparel.dk, www.a-paere.dk .

Sammen med informationen om de forskellige lyskilder, kan der gives en information om:

- Hvilke lyskilder kan reguleres i lysstyrke og hvilken effekt har det?
- Hvornår og hvor er det en god idé at bruge sensorer?/ Rumfølere? eller dagslysstyring?
- Etc....

Udarbejdelse af informationsark

Det er en god idé at udarbejde et informationsark som et "snit" af en småbørnsinstitution – eller som flere skitser af børneinstitutionens dagligdag (køkken, opholdsrum, toilet, udeareal o.s.v.). På den måde kan den enkelte institution let "genkende" de enkelte forbrugssituationer og anvende arket direkte i det daglige arbejde med energibesparelser.

Hårde hvidevarer og andre elforbrugende apparater

Grøn indkøbspolitik

En række kommuner er medlem af Elsparefondens A-Klub og har dermed en indkøbspolitik på langt de flest elforbrugende apparater. I disse kommuner får institutionerne tilsendt en opdateret "indkøbspolitik", når der er ændringer og tilføjelser. I andre kommuner kan der være en anden form for indkøbspolitik, som skal følges. Det er vigtigt, at den rådgivning, der gives, tager udgangspunkt i de beslutninger, der allerede er taget. Hvordan det forholder sig i den kommune, rådgivningen skal foregå, ved institutionslederen naturligvis. Selvom der er en indkøbspolitik, der anbefaler køb af A-mærkede produkter, kan der sagtens være behov for yderligere vejledning.

(Vær opmærksom på, at der i vuggestuer er specielle krav til køkkener - opvaskemaskine m.v.)

Forslag til rådgivning.

Spørgsmål, som med fordel kan tages op på et "ledermøde" eller lignende:

- Hvilke forskellige typer af A-mærkede hårde hvidevarer findes der? Hvad betyder A+ og A++ ?
- Hvilken opvaskemaskine / vaskemaskine skal der vælges?
- Hvilke forskellige typer af tørreskabe findes der? Er der nogle der er mere elforbrugende end andre – og findes der forskellige former for styring af varmeskabe?
- Hvad er en kondensørretumbler – og sparer den på energien?
- Hvornår skal cirkulationspumpen skiftes til en sparepumpe?
- Er det ligegyldigt, hvilken kaffemaskine man køber – eller er der fordele ved at købe en maskine med termokande og kun ét varmelegeme?
- Hvilken type komfur / ovn skal man vælge?
- Etc...

Vand

Daglig adfærd og nye installationer

Der er meget fokus på vandbesparelser i institutionerne. Hvis der er mulighed for at give helhedsrådgivning er det en god idé at bruge noget tid på vandbesparelser.

Forslag til rådgivning

- Gennemgang af vandbesparende installationer (armaturer og toiletter)
- Gennemgang af krav til vandtemperaturer i f.eks. vuggestuer – og vejledning i, hvordan man sikrer børnene mod skoldning.
- Gennemgang af vandbesparende effekter som man selv kan installere (perlatorer, "vandbegrænser" i vandhane, indsats i toilet m.v.)
- Gennemgang af problemer med vandbesparende effekter for at forebygge tilkalkning og forstoppelse i toiletter m.v.
- Vejledning om installation af vandalarm og om, hvordan den kan anvendes.
- Demonstration i aflæsning af vandure.

Regnvand – hvornår må det benyttes?

Der er flere institutioner, der er begyndt at opsamle regnvand, som i stedet for rent drikkevand kan benyttes til særlige formål. Det er vigtigt at vide, at – selvom det er lovligt (under opfyldelse af visse lovkrav), at anvende regnvand til toiletskyl i almindelige husholdninger, så er det IKKE lovligt at anvende regnvand til andet end havevanding i småbørnsinstitutioner. Årsagen er, at det endnu ikke er tilstrækkeligt belyst, om der kan være bakterielle risici ved anvendelse af regnvand til f.eks. toiletskyl.

Også i forbindelse med opsamling af regnvand til havevanding er der specielle krav der skal opfyldes, idet børnene ikke må kunne komme i berøring med regnvand, der har været opvarmet i længere tid.

Indeklima

Varmesystemer og ventilation

Det er individuelt, hvilke daglige "problemer", der kan opstå med indeklima og ventilation.

Rummene i en småbørnsinstitution anvendes ofte til mere end ét formål. Der kan være soverum, der også benyttes som legerum / puderum – eller deciderede opholdsrum, når middagsluren er overstået.

Der er mange forskellige typer af varmeinstallationer – og de kan være nye, gamle eller have været udsat for flere ombygninger med en total uoverskuelighed til følge. Ventilationsanlæggene er vidt forskellige – og de styres og reguleres forskelligt.

Det er derfor ikke nogen god idé at vejlede generelt om varmesystemer og ventilation, hvorfor rådgivningen også er mere ressourcekrævende. Det er fordelagtigt på forhånd at vide noget om, hvilke anlæg, der er installeret rundt omkring på de enkelte institutioner. De oplysninger kan indhentes – enten hos den bygningsansvarlige for området – eller hos den eksterne konsulentvirksomhed, der benyttes som rådgiver på vedligeholdelse af anlæggene.

Forslag til rådgivning.

- Gennemgang af en enkelt institutions varmesystem og ventilationsanlæg. Ved gennemgangen kan der med fordel være deltagelse af andre institutionsledere, der har lignende anlæg installeret.
- Udarbejdelse af en skitse over varmesystemet og de mest simple reguleringsmuligheder.
- Udarbejdelse af skitse over ventilationsanlægget og dets reguleringsmuligheder.

Rådgivning om, hvilke typer termostater, der findes – og hvordan de fungerer og hvordan de indstilles.

- Rådgivning om automatisk styring af varmeanlæg og ventilationsanlæg – eller manuel afbrydelse af anlæg. Kan anlægget slukkes i perioder – og hvad vil den forventede besparelse være etc.

Ure og styringer

Ure, styringer m.v.

Der findes et hav af forskellige designs med forskellige tekniske indstillingsmuligheder. Institutionerne har i forvejen ure / styringer i forbindelse med ventilationsanlægget. Nogle har også en styring på varmeanlæg, men de færreste harurstyring på elforbrug.

Vejledning i betjening af allerede installerede ure

Mange af de installerede ure bliver aldrig reguleret, da de er vanskelige at betjene. Mange af de medfølgende manualer er alt for tekniske og hvis det tager for lang tid at sætte sig ind i, hvordan urene skal bruges – så bliver det på forhånd opgivet. Det er meget lettere at lade dem være!

Det betyder, at mange oplagte besparelser aldrig bliver foretaget. Det vil være en god hjælp, hvis alle institutioner kan få udarbejdet en let forståelig manual over institutionens ure. Af ressourcemæssige årsager er det næppe muligt at udarbejde individuelle manualer for alle institutioner.

Forslag til rådgivning

Foreslå, at institutionslederne tager deres "ur-manualer" med på et ledermøde. Her kan det noteres hvilke ure, der er tale om, hvor mange der er af hver type o.s.v. Med henblik på senere rådgivning kan det anbefales, at rådgiveren laver en liste over hvilke ure, der befinder sig på hvilken institution. På samme møde lægges der op til en dialog om de problemer, der opleves med urene og deres indstilling i dagligdagen.

Efterfølgende kan der følges op med et informationsmøde om de aktuelle ure og deres indstillingsmuligheder. Hvis der er flere institutioner, der har installeret de samme ure, kan der arrangeres et møde i én af institutionerne, hvor urene bliver demonstreret.

Vejledning i køb af nye ure

Der kan være gode besparelsesmuligheder ved at installere ure ved varmesystem – eller i forbindelse med udelys, gangbelysning eller lignende. I forbindelse med et ledermøde kan der gives vejledning i, hvilke ure der er mest anvendelige – og lettest at indstille. Den nemmeste måde at illustrere og demonstrere urene på er, at tage

Klimaskærm

Vedligeholdelse af bygninger m.v.

Småbørnsinstitutionerne er som udgangspunkt for små til at høre ind under ELO-ordningen. Der er derfor ingen krav om, at bygningerne skal gennemgås med henblik på deres energimæssige standard. Kravet kan komme med indførelse af Bygningsreglement 2006.

I de fleste kommuner er det en forvaltningsmæssig opgave at varetage bygningernes vedligehold. Det er derfor i forvaltningen og hos den ansvarlige for småbørnsinstitutionernes vedligehold, at beslutningskompetancen ligger, hvis man ønsker at foreslå besparelsesaktiviteter, der er rettet imod bygningernes klimaskærm.

De fleste af de nedenfor nævnte besparelsesaktiviteter giver varmebesparelser, som institutionslederne vil være meget interesserede i. Det kan derfor ikke undgås at en rådgiver bliver stillet overfor spørgsmål, der ligger udenfor institutionsledernes egen økonomiske formåen og beslutningskompetance

Det gælder f.eks.:

- Forslag om udskiftning af vinduer til A-mærkede energiruder
- Forslag om efterisolering
- Forslag om etablering af passiv solvarme i f.eks. udestue
- Forslag om ændring af indgangspartier, fjernelse af kuldebroer fra betontrapper m.v.

Forslag til rådgivning

Hvis der er ressourcer til det, vil det være en god hjælp for institutionerne, hvis rådgiveren kan hjælpe med at få beskrevet den ønskede aktivitet, så den kan forelægges for de reelle beslutningstagere. Beskrivelsen skal være kort og præcis. Den skal indeholde besparelsesmuligheder (økonomisk og miljømæssigt) samt en vurdering af investering og tilbagebetalingstid.

Tekniske anlæg

Renovering af – og udskiftning af – tekniske anlæg

For de tekniske anlæg (varmeinstallationer, ventilationsanlæg m.v.) gælder der de samme forhold som for klimaskærmen.

Beslutningskompetancen og økonomien til at foretage energibesparende ændringer ligger i den pågældende forvaltning.

Det er ofte i forbindelse med de tekniske anlæg, der kan foretages markante energibesparelser. Selvom der ikke er et lovkrav om gennemgang af bygningernes energimæssige stand, bliver der som regel foretaget et årligt tjek af de tekniske anlæg. Disse tjek kan enten foretages af kommunens egne teknikere – eller af et eksternt rådgivningsfirma. Institutionens leder ved af hvem og hvornår det årlige tjek foretages.

Planlægning af rådgivning

Det er en god idé at indhente allerede skrevne rapporter over anlæg, som med fordel kan udskiftes eller renoveres. Rapporterne kan ligge hos institutionen, hos forvaltningen – eller hos den eksterne rådgiver. Ved kontakt til den instans, der ligger med rapporterne kan der samtidig indhentes viden om allerede planlagte aktiviteter og andre relevante informationer.

Forslag til rådgivning

Det er vigtigt, at en rådgivning omkring de tekniske anlæg sker i samarbejde med kommunens øvrige aktører på området.

I samarbejde med de øvrige aktører udarbejdes der korte og konkrete forslag til forbedringer og / eller udskiftninger. Forslagene skal indeholde fordele og ulemper – både økonomisk og miljømæssigt.

Store investeringer kræver tålmodighed

De fleste store investeringer kræver en særlig bevilling på budgettet. Investeringen skal igennem forvaltningen bringes op på det politiske niveau, hvorefter det skal besluttes at afsætte midler til formålet. Det betyder, at der kan gå lang tid – ofte flere år – inden en aktivitet kan iværksættes.

Løbende information og erfaringsudveksling

”Hjælp til selvhjælp”

Da der er begrænsede ressourcer til rådgivning af småbørnsinstitutioner, er det en god idé at vedligeholde og nedskrive den rådgivning, der allerede er givet.

Det kan gøres på forskellig måde. Hvilken metode der er mest anvendelig afhænger af, hvor trænede institutionslederne er i, at anvende internettet. Under alle omstændigheder er det en god idé at samle aktiviteterne i en papirudgave.

Forslag til indhold i Energimappe

Ved hver rådgivningsaktivitet (ledermøde, møde i institution m.v.) udleveres der et (eller flere) ark, der indeholder de energispareaktiviteter, rådgivningen handler om.

Som afslutning på arkene, noteres det hvor der kan findes flere relevante informationer. Der kan samtidig gives links til hjemmesider, der løbende opdateres med ny viden og nye energibesparende produkter – f.eks.: www.Energiguident.dk, www.a-paere.dk, www.sparel.dk, www.boliglys.dk eller energirådgivningens egen hjemmeside. Det er vigtigt, at der samtidig opgives navne og telefonnumre på relevante personer – både i kommunen (f.eks. en ansvarlig i en miljøafdeling eller i en forvaltning) – hos rådgiverne eller andre eksterne samarbejdspartnere som f.eks. det regionale energi- og miljøcenter.

Forslag til etablering af Informationsnetværk

Der kan etableres et dynamisk informationsnetværk på Intranettet, hvis kommunen har etableret sådan ét.

Det kan anbefales, at der laves en særskilt ”mappe” eller ”faneblad” på den valgte informstionshjemmeside. ”Mappen” eller ”fanebladet” kan f.eks. kaldes ”nyt om energibesparelser”, så medarbejderne i institutionen kan ”lukke op”, når der er behov for det.

Samme sted kan der oprettes en ”dialogboks”, hvor der er plads til en ”spørgsmål og svar”- funktion.